

PROTOKÓŁ
Z POSIEDZENIA ZESPOŁU TRÓJSTRONNEGO DO SPRAW KOLEJNICTWA
Z DNIA 5 października 2020 ROKU

DATA POSIEDZENIA: 5 października 2020 r.

PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Informacja o stanie prac legislacyjnych w Ministerstwie Infrastruktury nad projektami z zakresu transportu kolejowego;
2. Informacja o wsparciu dla kolei w związku z COVID-19 (tarcza antykryzysowa);
3. Informacja o sytuacji finansowej spółek kolejowych;
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych.

USTALENIA ZESPOŁU TRÓJSTRONNEGO DO SPRAW KOLEJNICTWA:

1. W ramach rozpatrywania pierwszego punktu porządku obrad, Współprzewodniczący Zespołu, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, Pan Andrzej Bittel, przedstawił informację na temat stanu prac nad projektem:
 - ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (w ramach filara technicznego IV pakietu kolejowego). Celem projektu jest implementacja przepisów rozdziału VI dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/797 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie interoperacyjności kolei w Unii Europejskiej, tak żeby umożliwić jednostkom notyfikowanym notyfikację w oparciu o tę dyrektywę. Ustawa została uchwalona przez Sejm RP w dniu 17 września br. i przyjęta przez Senat RP w dniu 30 września br. Zakładany termin wejścia w życie nowelizacji ustawy to październik 2020 r.,
 - rozporządzenia w sprawie czynności wykonywanych przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, za które pobierane są opłaty, oraz wysokości tych opłat i trybu ich pobierania (w ramach filara technicznego IV pakietu kolejowego). W związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o transporcie kolejowym poprzez ww. ustawę z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, konieczne jest uwzględnienie w rozporządzeniu nowej opłaty za wyznaczanie podmiotu wnioskującego o wykonywanie zadań jednostki wyznaczonej oraz rozszerzenie zakresu uprawnień jednostki wyznaczonej.
Projekt rozporządzenia jest na etapie uzgodnień wewnętrznych w resorcie infrastruktury, a przewidywany termin wydania – IV kwartał 2020 r.,
 - ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (w ramach filara technicznego IV pakietu kolejowego). Celem projektu jest implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/797 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie interoperacyjności kolei w Unii Europejskiej (z wyłączeniem rozdziału VI dyrektywy). Projekt ustawy jest na etapie rozpatrywania przez Komitet do Spraw Europejskich, a w październiku 2020 r. planowane jest skierowanie go do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów, a także na komisję prawniczą do Rządowego Centrum Legislacji, po czym projekt zostanie skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów,
 - ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (w zakresie ośrodka egzaminowania maszynistów). Projekt przewiduje wprowadzenie nowego systemu monitorowania kwalifikacji i uprawnień maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe. W dniu 22 września 2020 r. resort finansów przekazał uwagi do projektu, na które Ministerstwo Infrastruktury udzieliło odpowiedzi. Aktualnie oczekujemy na ostateczną akceptację projektu przez resort finansów,
 - ustawy o czasie pracy maszynistów. W najbliższych dniach projekt zostanie przekazany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych. Na prośbę Prezydenta Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce, Pana Leszka Miętka, Pan Andrzej Bittel przedstawił dodatkowe informacje dotyczące przewidywanego harmonogramu dalszych prac legislacyjnych nad projektem ustawy oraz możliwego terminu wejścia w życie ustawy. Pan Andrzej Bittel zadeklarował, że do 9 października br. projekt zostanie skierowany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych z 14-dniowym terminem na zgłaszanie uwag.

Następnym etapem będzie skierowanie projektu pod obrady Stałego Komitetu Rady Ministrów oraz do Rządowego Centrum Legislacji na komisję prawniczą. W przypadku sprawnego przeprowadzenia procedury (uzależnione to będzie od liczby i charakteru zgłoszonych uwag na różnych etapach rządowego procesu legislacyjnego), projekt będzie mógł zostać skierowany pod obrady Rady Ministrów w drugiej połowie grudnia 2020 r. Pan Andrzej Bittel zapewnił, że projektowana ustawa o czasie pracy maszynistów traktowana jest priorytetowo i istnieje determinacja do sfinalizowania prac nad nią, a ponadto zwrócił uwagę, że prace nad tym projektem prowadzone były przy jednoczesnych działaniach nad innymi ważnymi dla funkcjonowania rynku kolejowego przepisami, tj. implementacją części regulacyjnej oraz technicznej IV pakietu kolejowego,

- ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W związku ze zgłoszonym przez Współprzewodniczącego Zespołu, Przewodniczącego Federacji Związku Zawodowego Kolejarzy, Pana Jana Przywoźnego, postulatem dotyczącym omówienia sytuacji Kolejowej Medycyny Pracy będącej następstwem pandemii COVID-19 (wstrzymane badań okresowych maszynistów, które grozi brakami kadrowymi), Pan Andrzej Bittel poinformował, że projekt ustawy, zawiera rozwiązania łagodzące dotychczasowe ograniczenia w zakresie szkoleń i badań okresowych pracowników kolejowych. W przypadku wystąpienia problemów we wdrożeniu projektu w obecnym kształcie, resort infrastruktury zakłada wyłączenie z projektu przepisów regulujących kwestię szkoleń, certyfikatów i badań okresowych, których przyjęcie nie powinno wiązać się z długotrwałą procedurą uzgodnień,
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury zmieniającego rozporządzenie w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych. Celem projektu jest przywrócenie przepisów dotyczących niezbędnych wymagań w zakresie stanowiska „zwrotniczego” w ramach katalogu stanowisk bezpośrednio związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych. Projekt przewiduje także usunięcie przepisów w zakresie stanowiska „pomocnika maszynisty”. We wrześniu 2020 r. projekt został przesłany na uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje publiczne. Obecnie trwa analiza zgłoszonych uwag, a planowany termin publikacji rozporządzenia to IV kwartał 2020 r. Pan Andrzej Bittel zapewnił, że w projekcie uwzględniona zostanie uwaga KSK NSZZ „Solidarność” w zakresie umożliwienia zatrudniania osób z wykształceniem informatycznym na stanowisku „automatyk”,
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących na obszarze kolejowym, w pociągach i innych pojazdach kolejowych oraz w pomieszczeniach przeznaczonych do obsługi podróżnych korzystających z transportu kolejowego na dworcach kolejowych – projekt na etapie uzgodnień z resortem spraw wewnętrznych i administracji, przed skierowaniem do Rządowego Centrum Legislacji na komisję prawniczą.

2. W ramach rozpatrywania drugiego punktu porządku obrad, Pan Andrzej Bittel, przedstawił informację na temat wsparcia dla kolei w związku z COVID-19.

Wsparcie dla przewoźników kolejowych w ramach tzw. „Tarcz antykryzysowych” jest wypłacane na bieżąco. Do resortu infrastruktury nie docierały sygnały o problemach w wypłacie środków. Do końca września 2020 r. z budżetu państwa wypłacono przewoźnikom kolejowym 121,8 mln zł w ramach wyrównania różnicy pomiędzy dotacją przedmiotową do biletów ulgowych, otrzymaną przez danego przewoźnika w danym miesiącu 2019 r. a tą dotacją wypłaconą za ten miesiąc bieżącego roku. Natomiast w ramach wsparcia z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (fakultatywna pomoc finansowa) na koniec września 2020 r. wypłacono przewoźnikom środki w wysokości 232,4 mln zł.

W ramach sektora kolejowego wsparcie kierowane jest również do PKP PLK S.A. z uwagi na stosowane przez tę spółkę rozwiązania w zakresie dostępu do infrastruktury kolejowej (np. zniesienie pobierania niektórych opłat od przewoźników).

Na poziomie Unii Europejskiej trwa dyskusja o instrumentach wsparcia dla sektora kolejowego w celu wypracowania wytycznych dla krajów członkowskich.

Na prośbę Pana Leszka Miętka, Pan Andrzej Bittel przedstawił stanowisko Ministerstwa Infrastruktury wobec przyjętego w dniu 30 września 2020 r. przez Radę Dialogu Społecznego stanowiska w sprawie pomocy państwa dla firm transportowych, w odniesieniu do sektora kolejowego.

W kwestii ograniczenia lub zniesienia obostrzeń w zakresie liczby pasażerów w transporcie kolejowym, Pan Andrzej Bittel wyjaśnił, że jest to zagadnienie problematyczne w kontekście notowanych wzrostów zachorowań na COVID-19. Ewentualne zaostrzenie dotychczasowych zasad może spowodować po stronie przewoźników chęć ograniczenia oferty, co z kolei będzie powodowało zmniejszenie liczby uruchamianych pociągów.

Ustosunkowując się do kwestii okresowego zwolnienia z opłat za dostęp do infrastruktury kolejowej oraz ustalenia dla zarządców infrastruktury kolejowej i operatorów infrastruktury usługowej (na wzór rozwiązań przewidywanych dla lotnisk) wsparcia w zakresie kosztów minimalnego utrzymania w gotowości operacyjnej infrastruktury, które nie były pokrywane z przychodów od przewoźników kolejowych, Pan Andrzej Bittel zwrócił uwagę, że obowiązujące obecnie przepisy nakładają na władze krajowe obowiązek bilansowania działalności zarządcy infrastruktury kolejowej. Wobec powyższego pozostaje jedynie kwestia ustalenia momentu, w którym takie dofinansowanie powinno być przekazane zarządcy infrastruktury. W przypadku PKP S.A. i PKP PLK S.A. nie może dojść do sytuacji, w której spółki nie utrzymywałyby w gotowości swoich zasobów infrastrukturalnych ponieważ inne są uwarunkowania i specyfika w sektorze lotniczym i kolejowym.

W zakresie postulatu dotyczącego okresowego zwolnienia z opłat za energię elektryczną, Pan Andrzej Bittel zwrócił uwagę, że nie jest to obszar pozostający w zakresie właściwości Ministra Infrastruktury. Realizacja tego postulatu wiązałaby się ze znacznymi kosztami po stronie budżetu państwa.

3. W ramach rozpatrywania trzeciego punktu porządku obrad przedstawiciele spółek PKP S.A., PKP CARGO S.A., PKP PLK S.A. oraz PKP Intercity S.A. przedstawili informacje o sytuacji finansowej tych podmiotów i planach działania.

Współprzewodniczący Zespołu, Prezes Zarządu Związku Pracodawców Kolejowych, Pan Krzysztof Mamiński, poinformował, że wyniki finansowe spółek Grupy PKP za rok 2020 będą gorsze niż za rok 2019. W tej chwili nie ma przesłanek do twierdzenia, że zagrożona jest wypłata wynagrodzeń w Grupie PKP. W niektórych spółkach są wdrażane programy oszczędnościowe polegające na ograniczaniu lub wstrzymywaniu wypłat premii lub innych dodatkowych elementów wynagrodzeń, które są w gestii pracodawców. W ocenie Pana Krzysztofa Mamińskiego rok 2020, ze względu na panującą sytuację, nie powinien być okresem, w którym podejmowane powinny być decyzje związane z systemowym wzrostem wynagrodzeń. Tego typu decyzje w niektórych spółkach mogłyby ewentualnie nastąpić w drugiej połowie 2021 r. Na obecnym etapie konieczne są działania optymalizacyjne.

Pan Jan Przywoźny poruszył kwestię powołania w ramach POLREGIO sp. z o.o. Śląskiego Zakładu Spółki. Strona związkowa chciałaby aby Śląski Zakład POLREGIO został powołany do życia do czasu wdrożenia rozkładu jazdy pociągów na rok 2020/2021.

Ze względu na brak umocowanego przedstawiciela POLREGIO sp. z o.o., który mógłby zająć wiążące stanowisko w przedmiotowej sprawie, podjęto ustalenie, że w ciągu dwóch tygodni odbędzie się spotkanie Prezydium Zespołu z Zarządem POLREGIO sp. z o.o. poświęcone kwestii utworzenia Śląskiego Zakładu Spółki.

4. W ramach rozpatrywania czwartego punktu porządku obrad Prezes Urzędu Transportu Kolejowego, Pan Ignacy Góra, zaprezentował informację na temat bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych.

W uzupełnieniu informacji zaprezentowanych przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, Członek Zarządu PKP PLK S.A., Pana Marek Olkiewicz, poinformował o różnorodnych, systemowych działaniach Spółki w celu poprawy bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych. Pan Marek Olkiewicz zwrócił uwagę, że poprawie bezpieczeństwa służyłoby zaostrzenie kar za nieprzestrzeganie przez kierowców przepisów o ruchu drogowym.

Pan Leszek Miętek nie zgodził się z zaprezentowanymi informacjami – w Jego ocenie stan bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych odbiega od tego co zostało przedstawione. Pan Leszek Miętek stwierdził, że liczba wypadków na przejazdach kolejowo-drogowych jest nie do zaakceptowania, a podejmowane działania w celu poprawy sytuacji są nieadekwatne i niewystarczające oraz postuluje podjęcie działań zwiększających bezpieczeństwo na przejazdach kolejowo-drogowych m.in. poprzez zwiększenie monitoringu na tych przejazdach i zwiększenie kar dla kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.

Ponadto, Pan Leszek Miętek poprosił o informację czy w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowanie, PKP PLK S.A. w połowie listopada tego roku zamknie przejazdy kolejowe z drogami, które nie mają statusu dróg publicznych. Pan Marek Olkiewicz poinformował o podejmowanych przez PKP PLK S.A. działaniach w celu dostosowania przejazdów kolejowo-drogowych do warunków wynikających z przywołanego rozporządzenia (np. zmniejszono o 6% liczbę przejazdów, podniesiono kategorię przejazdów, dostosowano oznakowanie, wybudowano skrzyżowania bezkolizyjne itp.).

Na wniosek Pana Leszka Miętka podjęto ustalenie, aby w najbliższym czasie zorganizowane zostało spotkanie Prezydium Zespołu w celu ustalenia działań niezbędnych do powołania zespołu, którego zadaniem byłoby wypracowanie propozycji przepisów poprawiających bezpieczeństwo na przejazdach kolejowo-drogowych.

Przedstawiciel Federacji Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP, Pan Janusz Stefańczyk, zwrócił się z pytaniem o funkcjonujące w Polsce przepisy dotyczące oznakowania czoła pociągu. Pan Andrzej Bittel wyjaśnił ogólne zasady odnoszące się do kwestii znakowania czoła pociągu oraz zaproponował aby szczegółową, pisemną informację w tym zakresie przedstawił Prezes Urzędu Transportu Kolejowego.

STANOWISKA STRON, O KTÓRYCH MOWA W § 9 UST. 3 REGULAMINU ZESPOŁU TRÓJSTRONNEGO DO SPRAW KOLEJNICTWA: Brak

SPRAWY NIEUZGODNIONE: Brak

ZAŁĄCZNIKI:

1. Lista uczestników posiedzenia Zespołu Trójstronnego do spraw Kolejnictwa w dniu 5 października 2020 r.
2. Wykaz osób i organizacji uczestniczących w formie zdalnej w obradach Zespołu Trójstronnego do spraw Kolejnictwa w dniu 5 października 2020 r.

Strony Zespołu:

1. Współprzewodniczący ze strony rządowej
2. Współprzewodniczący ze strony związkowej
3. Współprzewodniczący ze strony pracodawców
4. Sekretarz Zespołu

SEKRETARZ STANU
Andrzej Bittel
ANDRZEJ BITTEL
FEDERACJA ZEK
PRZEWODNICZĄCY
Jan Dzwonko
Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Kolejowych
Krzysztof Mamiński
Kawel Prędkiński